



Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (20)

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

Dossiernummer
2402463

Enligt sändlista

Beslut om bildande av Högkläpparnas naturreservat i Umeå kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Högkläpparnas naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Fakta om naturreservatet

Namn	Högkläpparna
Dossiernummer	2402463
NVR-id	2063062

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

Kommun	Umeå
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	6 km N om Bullmark
Mittkoordinat	7119113, 768872 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Enskild markägare samt samfällighet
Fastigheter	Bullbäck 1:11, Bullbäck S:1
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	38,4 hektar
Areal skogsmark	24,7 hektar
Areal produktiv skog	18,6 hektar
Areal öppen våtmark	13,7 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att vårda och bevara områdets värdefulla naturmiljöer i form av brandpräglade barrnaturskogar, gransumpskogar samt dess våtmarker och andra ingående naturtyper. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglad av naturliga störningar som brand eller är påverkat av skogsbruk, dikning eller övrig fysisk påverkan samt främmande arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- återställa struktur och hydrologi i våtmarker och skog
- ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Högläpparnas naturreservat är ett område med höga bevarandevärden kopplat till dess naturvärden och även dess värden för friluftslivet.

De höga naturvärdena är främst knutna till områdets barrnaturskogar och gransumpskogar som innehåller allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer som gamla, grova träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Trädskiktet är ofta flerskiktat och har lång kontinuitet. I området förekommer ett stort antal naturskogslevande indikatorarter och rödlistade arter som exempelvis garnlav, rynkskinn, grantickeporing och gammelgransskål. Delar är brandpåverkat med förekomst av bränd ved och med ett fläckvis stort inslag av lövträd, framför allt björkar. Skogarna i reservatet har generellt en låg påverkansgrad men genom större delen av området finns spår av äldre dimensionsavverkningar.

Högläpparnas våtmarker är klassade som våtmarker med vissa naturvärden i den nationella våtmarksinventeringen (VMI). Hydrologin i reservatet är i flera områden påverkad av dikning.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

Reservatet erbjuder höga upplevelsevärden och möjlighet att uppleva och nyttja orörd natur genom bärplockning, skidåkning och annat.

I området finns viktiga livsmiljöer för många skyddsvärda arter som är beroende av exempelvis barrnaturskogar, gransumpskogar och andra värdefulla naturmiljöer. Såna områden blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga naturlandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Området är till delar präglad av naturliga störningar (brand) samt är påverkat av skogsbruk. Det finns även hydrologisk och fysiskt påverkade våtmarker och skogar. Därför kan ett bevarande och en utveckling av områdets naturvärden gynnas av naturvårdande skötsel. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet främjas av att skötselåtgärder också kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder och förutsättningarna för att bevara och, genom skötselåtgärder, utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång,
5. anlägga ledning eller rör,
6. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
9. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
10. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
11. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringssämnen, jordförbättringsmedel eller kalk,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

12. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt eller i samband med organiserad friluftslivsverksamhet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, vindskydd, koja, eldstad, led eller spång,
4. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator,
5. skötselåtgärder för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer i skog genom att röja eller fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; stängsla samt genomföra markstörning,
6. skötselåtgärder i våtmarker genom röjning av buskar och träd; dämning och igenläggning av diken; slåtter, bete eller annan markstörning,
7. borttagande av för området främmande arter, exempelvis contortatall,
8. skötselåtgärder för att begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas,
9. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Fastigheten Bullbäck S:1 omfattas inte av föreskrifterna.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av väg och vägområde. Träd som fallit eller hotar att falla över väg eller vägområde får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) drift, underhåll, reparation av ledning och ledningsgata enligt gällande markupplåtelse samt inom ramen för befintlig koncession och befintlig ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt (bilaga 2), inklusive nödvändiga röjningar och borttagande av riskträd i befintlig ledningsgata och sidoområde samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,
- e) uppförande av jakttorn under förutsättning att jakttornet underhålls och avlägsnas om det inte längre nyttjas,

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

- f) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- g) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- h) för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att plantera in eller sätta ut inhemska växter eller djur i artbevarande syfte,
- i) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd från föreskrifterna,

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

De höga skogliga naturvärdena i området blev först kända 2017 i samband med att Länsstyrelsen naturvärdesinventerade området. 2019 inkom två avverkningsanmälningar i området på den privata fastigheten Bullbäck 1:11. I samband med detta fältbesökte Länsstyrelsen området och kunde återigen konstatera att området hyste höga naturvärden och var mycket skyddsvärt varpå en dialog inleddes med markägaren om formellt skydd.

Under vintern 2020 hölls ett informationsmöte med markägare, Länsstyrelsen och en förhandlingskonsult om bevarandet av områdets höga naturvärden. Under sommaren 2020 beställde Länsstyrelsen en värdering av området som var klar och godkänd av Naturvårdsverket under hösten 2020. Efter förhandlingar mellan markägaren och staten har en överenskommelse om intrångsersättning träffats under våren 2022.

Naturreservatet ligger inom Grans samebys renbetesmarker. Samebyn har beretts möjlighet att yttra sig i samband med konsultation om 2024 års reservatsbeslut i Västerbotten.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

- **Svenska kraftnät** har i dagsläget inga anläggningar eller planerade projekt som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på remissen för Högkläpparna.
- **Svenska Turistföreningen STF Umeåregionen** ser positivt på förslaget till beslut och skötselplan för Högkläpparnas naturreservat i Umeå kommun.
- **Västerbottens ornitologiska förening (VOF)** anser att föreslaget till naturreservatet Högkläpparna är mycket bra ur allmän naturvårdssynpunkt. VOF vill uppmärksamma Länsstyrelsen på att vid en eventuell bränning måste en fågelinventering göras för att få kunskap om spel- och häckplatser för bl.a. rovfågel, hackspett, orre och tjäder. Ingen bränning bör utföras under häckningstid.

Länsstyrelsen har rutiner inför aktuella bränning där bland annat fågelinventering ingår.

- **Svenska samernas riksförbund (SSR)** lämnar enbart övergripande synpunkter på förslaget och hänvisar till berörd sameby för områdesspecifika synpunkter. SSR har funderingar om naturreservatets föreskrifter påverkar möjligheterna att utföra järvinventeringar. SSR vill även uppmärksamma på att rubriken till stycke 7 i skötselplanen skulle kunna ändras så att det blir mer tydligt att samråd skall ske med berörd sameby.

Länsstyrelsen: Inventeringar av populationerna av de stora rovdjuren, som järv, sker enligt särskilda nationella och regionala förvaltningsplaner där bl.a. länsstyrelsen och samebyar medverkar. Naturreservatets föreskrifter utgör inget hinder för att genomföra dessa inventeringar. Länsstyrelsen ändrar rubriken till punkt nummer 7 i skötselplan.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

- **Markägaren till fastigheten inom naturreservatet** önskar löpande information när skötselåtgärder skall utföras samt vid uppföljning av dessa.

Länsstyrelsen kontaktar alltid markägaren innan skoglig skötsel utförs. Kontaktperson upprättas.

- **Umeå kommun** pekar i sitt yttrande på det undantag som finns i remissen för luftledningar som ägs av Umeå energi. Umeå kommuns förslag är att undantag d) formuleras så att det också omfattar ny koncession.

Länsstyrelsen delar uppfattningen att landets elförsörjning är viktig. Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt med generella undantag från föreskrifter när t.ex. lokalisering inte är känt i förväg. Även val av tidpunkt på året för anläggsarbeten vid nydragningar kan ha betydelse för hur naturreservatets bevarandevärden påverkas. Det finns ett undantag för underhåll m.m. av befintliga ledningar, ledningsgata och sidoområden (undantag d). I Högläpparnas naturreservat finns värdefulla naturtyper samt arter med högt bevarandevärde som är känsliga för förändringar i livsmiljön. Länsstyrelsen anser därför att det är motiverat att nya ledningar samt omdragningar av ledningar utanför den befintliga upphuggna ledningsgatan inte undantas från naturreservatets föreskrifter. Med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken kan dispens medges från meddelade föreskrifter.

- **SGU Sveriges geologiska undersökning (SGU)** avstår från att yttra sig över remissen för Högläpparna utan hänvisar till bilaga där de generellt avstyrker eller avråder från reservatsbildning i områden där det finns: utpekade fyndigheter av riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken, malmfyndigheter eller där det finns gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen.

Länsstyrelsens kommentar: Högläpparnas naturreservat sammanfaller inte med några malmfyndigheter, riksintresse för värdefulla ämnen eller mineral eller undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

- **Sametinget** belyser vikten av att reservatsbeslutet inte ska hindra samisk markanvändning i området. Samisk kultur och samfundsliv måste fortsatt kunna bedrivas inom reservatsbeslutet. Sametinget noterar att samråd ska genomföras med samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötseln.

Länsstyrelsen har undantag för renskötsel inom området. Renskötsel är i enlighet med rennäringslagen (1971:437) och att framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning undantaget från naturreservatets föreskrifter. Länsstyrelsen ska samråda med berörda aktörer innan skötselåtgärder utförs inom naturreservatet. I skötselplanen förtydligas också att både Länsstyrelsen och berörd samebyn kan ta initiativ till samråd inför skötselåtgärder inom naturreservatet.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Högläpparnas naturreservat ligger ca 6 km norr om Bullmark. Naturreservatet utgörs till största del av en skogsmyrmosaik med barrblandskogar och gransumpskogar mellan våtmarksområdena. Reservatet ligger inom Sävaråns avrinningsområde och längst i söder gränsar reservatet mot Pålböleån, ett biflöde till Sävarån. Reservatet har höga naturvärden knutna till det naturskogsartade skogstillståndet, med god förekomst av strukturer som gamla träd, stående och liggande död ved. Stora delar av området är brandpräglat och det finns kolade stubbar och enstaka flerhundraåriga tallar med brandljud. Det finns även inslag av lövträd i olika åldrar, ofta björk. Reservatet hyser flera sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla naturskogar. Delar av reservatet är påverkat av skogsbruk och dikning. Reservatet korsas även av en luftburen kraftledning.

Naturreservatet kan besökas för t.ex. vandring, fågelskådning eller svamp- och bärplockning. Stora delar av området är lättillgängligt då reservatets nordvästra gräns följer Robertsforsvägen.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Högläpparna är ett mycket värdefullt naturområde som hyser en mångfald av arter knutna till naturskogar och våtmarker. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. Området har också höga värden för friluftslivet. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Naturreservatet är också präglad av naturliga störningar som exempelvis brand. Detta har idag upphört eller är till stora delar satt ur spel. Området är i viss mån även påverkat av äldre tiders skogsbruk. Delar av områdets våtmarker och skogar är hydrologiskt påverkade av dikning. På grund av detta så har ekosystemens funktion påverkats negativt och viktiga ekologiska strukturer vidmakthålls eller skapas inte. Ett bevarande och en utveckling av områdets höga naturvärden förutsätter därför att skötsåtgärder kan genomföras för att gynna dessa bevarandevärden på kort och lång sikt. Därför möjliggörs naturvårdande skötsel såsom naturvårdsbränning och brandefterliknande åtgärder som exempelvis katning, ringbarkning av träd eller tillförsel av död ved samt återställning av hydrologi i våtmarker och skog. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter också skötselåtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Högläpparna med sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatet ingår i ett större område med höga naturvärden mellan Bullbäck och Risträsk.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Högläpparna har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet Högläpparna ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd¹.
- Området ligger inom en Berga-Sjulsmyrans värdetrakt för skog² samt inom Sävaråns värdetrakt för våtmarker och Sävaråns värdetrakt för inlandets vattenytor. Därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå³. En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.
- Området ligger inom en värdetrakt för våtmarker

¹ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

² Länsstyrelsen i Västerbottens län och Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten. 2005. *Strategi för formellt skydd av skog i Västerbottens län. Inkl. Tillägg 2019-12-19 (dnr 511-2259-2018)*.

³ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

- Inom Högläpparna förekommer naturliga successioner efter brand och reservatet ligger i Bergaområdets värdetrakt, särskilt prioriterad för naturvårdsbränning⁴.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet och naturreservat är den skyddsform som utgör basen i det formella skyddet av värdefulla naturområden och biologisk mångfald.

Reservatsbeslutet omfattar, 24,7 hektar skog (varav 18,6 hektar är produktiv skog) och 13,7 hektar våtmarker med dess typiska arter, strukturer och processer. Skyddet stärker därmed möjligheterna att nå miljömålen Myllrande våtmarker, Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland målen om Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Ett av Umeå kommuns lokala miljömål är också att Sävaråns avrinningsområde 2025 ska ha goda förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Reservatet ligger inom ett kärnområde som är av riksintresse för rennäringsen (3 kap. 5 § miljöbalken). Den södra delen av reservatet gränsar mot Pålböleån, ett biflöde till Sävarån. Sävarån är i sin helhet, med tillhörande käll- och biflöden, ett utpekat riksintresse för naturvård (4 kap. 6 § miljöbalken) samt Natura 2000-område.

Områden som är av riksintresse ska, enligt miljöbalken, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål. Länsstyrelsen bedömer att reservatet

⁴ Länsstyrelsen Västerbotten. 2012. *Strategi för skötsel av brandpräglad skog i skyddade områden i Västerbottens län*. Meddelande 16:2012.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

inte påverkar riksintresset för rennäringsen negativt. Länsstyrelsen bedömer också att reservatet med föreslagen skötsel (se bilaga 2) inte har någon negativ inverkan på natur- eller kulturvärden i Pålböleån och därmed inte på Sävaråns riksintresse eller Sävaråns Natura 2000-område.

Naturreservatet berörs inte av några gällande undersökningstillstånd eller andra utpekade intressen för mineralutvinning eller kända intressen för energiproduktion och totalförsvaret.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen därför att detta beslut om bildande av naturreservatet Högkläpparna är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Effekter på ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatsbildningen har på olika ekosystemtjänster från naturreservatet. I bedömningen ingår de ekosystemtjänster som påverkas i måttlig till hög grad, både positivt och negativt.

Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänsterna som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, men även många andra ekosystemtjänster påverkas positivt. Länsstyrelsen bedömer att bland annat följande ekosystemtjänster påverkas positivt av beslutet:

- **Försörjande ekosystemtjänster** som produktion av livsmedel från vilda djur och växter.
- **Reglerande ekosystemtjänster** som flödesreglering, biologisk kontroll av skadegörare och global klimatreglering (kolbindning) utförd av växter.
- **Kulturella ekosystemtjänster** som tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv, tillhandahållande av områden för forskning samt bevarande av naturen för framtida generationer.
- **Stödjande ekosystemtjänster** som ekologiska samspel, bevarande av biologisk mångfald inkl. genpool, habitat och hotade

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

arter, samt tillhandahållande av livsmiljöer för arter, t.ex. barnkammare, boplatser för djur och fåglar.

Beslutet har störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster kopplade till skogsbruk som produktion av träråvaror, bioenergi och biobaserade kemikalieråvaror. En nationell politisk avvägning har gjorts mellan produktion av virkesråvara och bevarande av skogar med höga naturvärden vid formuleringen av tidigare etappmål för miljömålet Levande skogar.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras med hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatets avgränsning och föreskrifter är nödvändiga för att skydda och utveckla områdets bevarandevärden. I avsnittet Motiv till skyddets utformning ges en fördjupad motivering till detta.

Sammantaget finner Länsstyrelsen därför att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning för ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en bedömning om konsekvensutredning göras för ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Dessa föreskrifter gäller rätten att färdas och vistas, och ordningen i övrigt i området och exemplifieras i förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45) som förbud mot åtgärder som annars hade varit tillåtna enligt allemansrätten.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341–2019

hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 4. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Åsa Stenman naturvårdshandläggare, som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

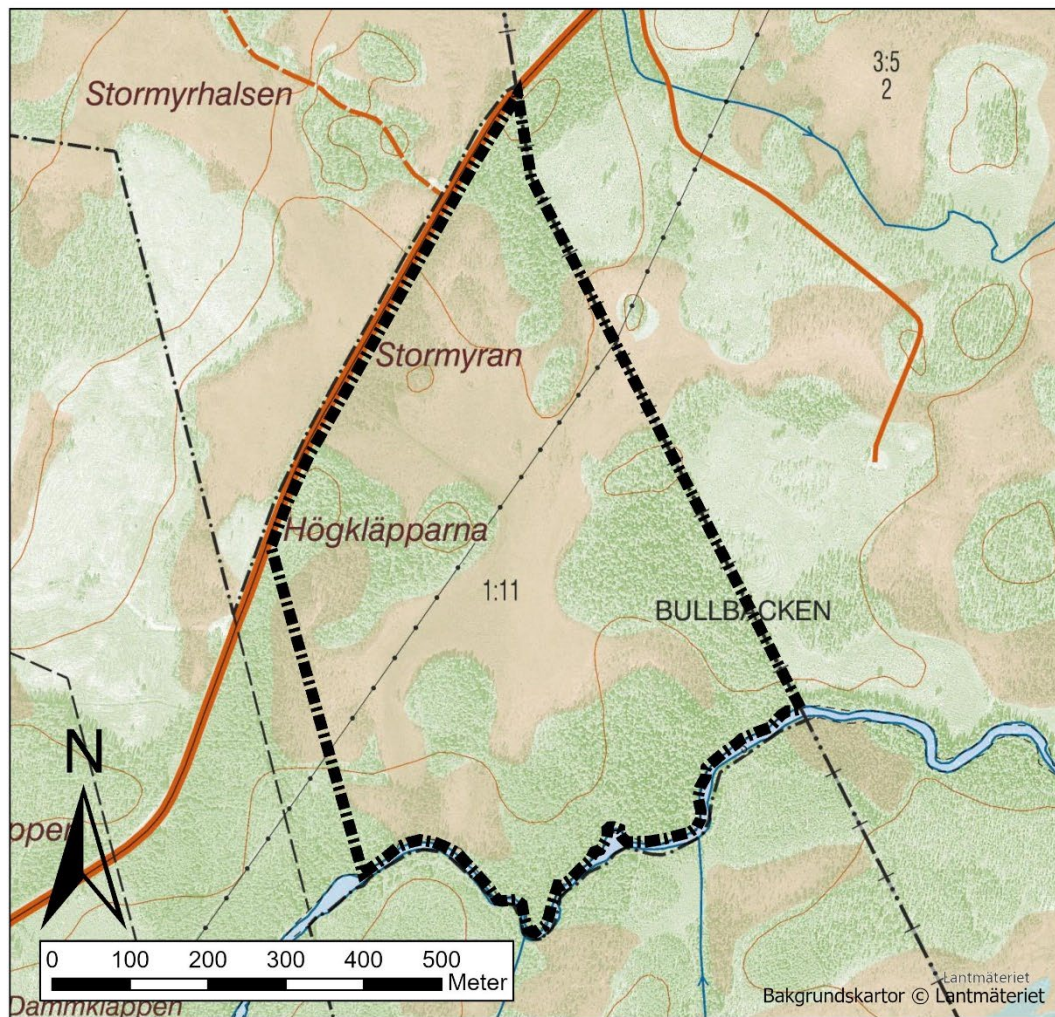
Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Karta över kraftledningens dragning genom reservatet Högläpparna
3. Skötselplan inklusive bilaga
4. Överklagandehänvisning

Bilaga 1



Naturreservat

Högläpparna

Umeå kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut med diarienummer 7341-2019.



Reservatsgräns

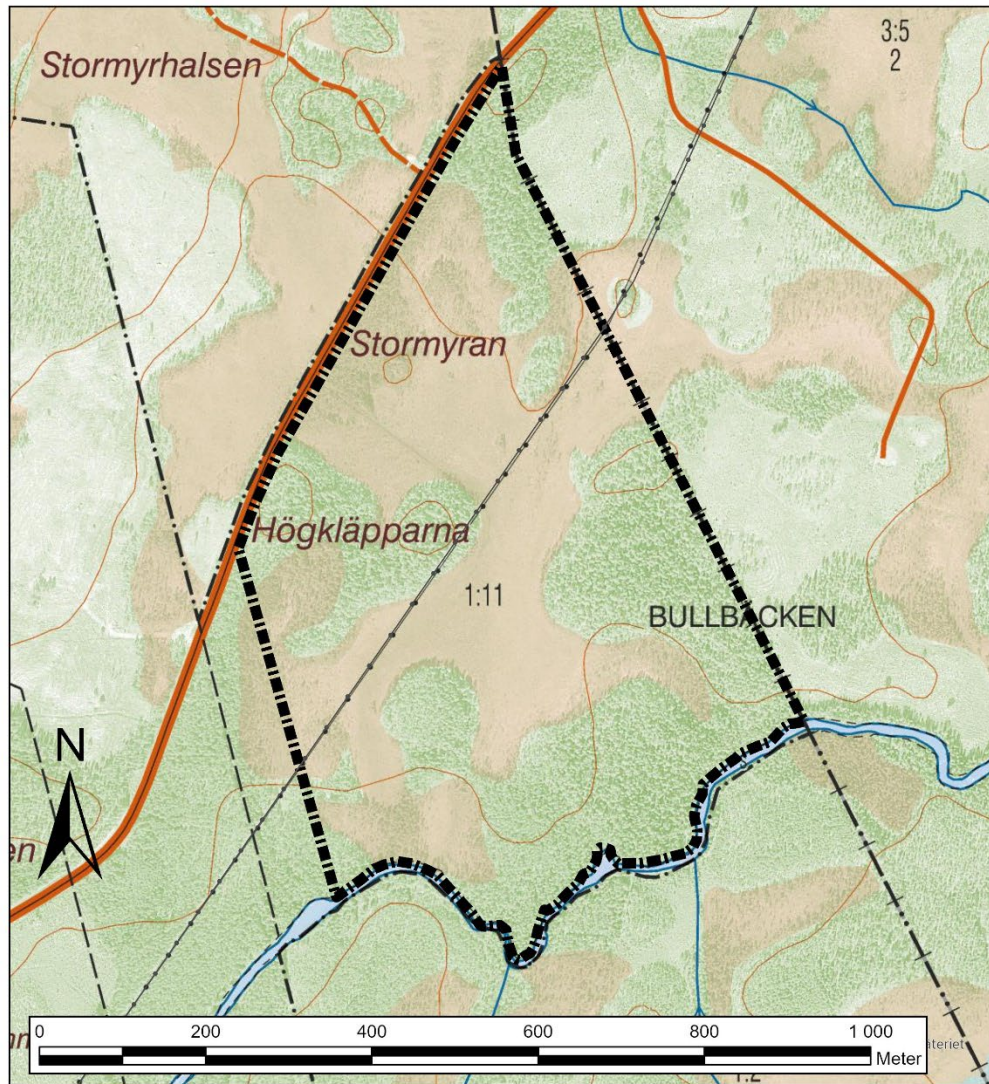
Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslutscharta för Högläpparnas naturreservat.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

Bilaga 2



Bilaga 2. Karta med kraftledning genom naturreservatet Högläpparna Umeå kommun. Diarienummer 7341-2019.

 Reservatsgräns Högläpparna
 Kraftledning



Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta över kraftledningens dragning genom naturreservatet
Högläpparna



Länssstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut

1 (15)

Datum

2024-12-17

Diarienummer

7341-2019

Skötselplan för naturreservatet Högläpparna i Umeå kommun



Foto: Sören Uppsäll

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

1 Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att vårda och bevara områdets värdefulla naturmiljöer i form av brandpräglade barrnaturskogar, gransumpskogar samt dess våtmarker och andra ingående naturtyper. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglat av naturliga störningar som brand eller är påverkat av skogsbruk, dikning eller övrig fysisk påverkan samt främjade arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- återställa struktur och hydrologi i våtmarker och skog
- ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

2 Fakta om naturreservatet

Namn:	Högläpparna
Dossiernummer:	2402463
NVR-id:	2063062
Kommun:	Umeå
Län:	Västerbotten
Lägesbeskrivning:	6 km N om Bullmark
Mittkoordinat:	7119113, 768872 (SWEREF 99 TM)

Datum
2024-12-17Diarienummer
7341-2019

Namn:	Högläpparna
Naturgeografisk region:	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns:	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare:	Enskild markägare samt samfällighet
Fastigheter:	Bullbäck 1:11, Bullbäck S:1
Förvaltare:	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal:	38,4 hektar
Areal skogsmark:	24,7 hektar
Areal produktiv skog:	18,6 hektar
Areal öppen våtmark:	13,7 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

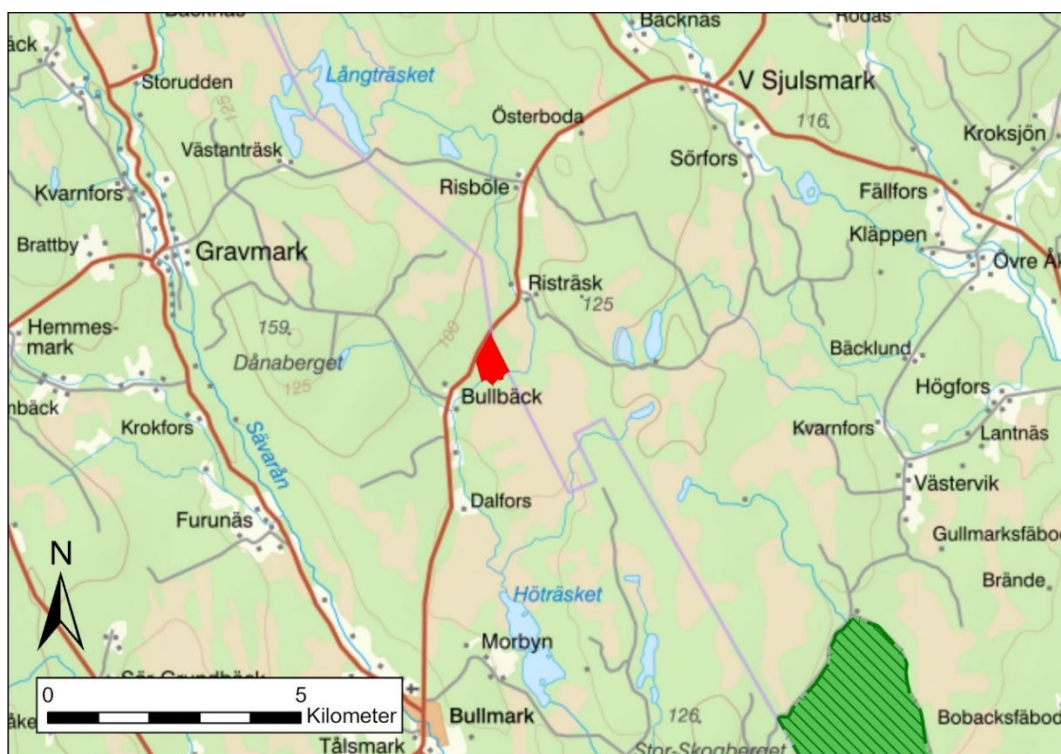
3 Beskrivning av naturreservatet

3.1 Läge och landskap

Reservatet ligger i ett låglänt område mellan väg 647 och Pålböleån, strax norr om Bullbäck. Reservatets centrala delar utgörs i huvudsak av våtmarksområdet Högläpparna och resterande delar av skog eller skogsbeklädd myr. Reservatet ligger cirka 80–90 meter över havet med ett par uppstickande fastmarksholmar.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019



Naturreservatet Högläpparna (hemarkerad polygon i rött) ligger cirka 6 km N om Bullmark. På kartan syns också ett närliggande naturreservat (randig polygon i grönt).

3.2 Skog

Den produktiva skogsmarken i Högläpparnas naturreservat ligger framför allt i södra och sydöstra delen av reservatet samt i reservatets utkanter i norr. Det finns även mindre fastmarksholmar med produktiv skog i myrkomplexet. Den skogliga produktiviteten ökar generellt med avståndet från myrkanterna. Skogen är naturskogsartad och utgörs av barrblandskog som bitvis domineras av tall och bitvis av gran. Lövinslaget är generellt sparsamt, men i fuktigare områden i reservatets sydligaste delar finns ett större inslag av lövträd, framför allt av björk.

Skogens ålder varierar mellan 80–160 år med inslag av enstaka betydligt äldre träd. Det finns brandpräglade talldominerade områden där majoriteten av tallarna kommit upp efter senaste branden men även delar som är mycket välskiktade. Närmare Pålböleån övergår skogen till en lövrik, grandominerad fräkensumpskog med mycket självgallring av både björk och gran. Det finns områden där det är sparsamt med död ved, men även områden med ett rikligt inslag av död ved, både stående och liggande, i alla stadier av nedbrytning. Majoriteten av den döda veden finns framför allt i de grandominerade skogarna, men det finns stående silverfuror och enstaka liggande död ved även i de talldominerade områdena.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

Brandspår i form av kolade gamla tallstubbar och enstaka tallar med brandljud förekommer här och var.

3.3 Våtmarker

Myrkomplexet Stormyran (AC21K3F07) naturvärdesinventerades i den omfattande våtmarksinventeringen (VMI) och är en våtmark med vissa naturvärden (klass 3). Stormyran består av blandmyr av mosaiktyp, topogena kärr och sumpskog. Delar av Stormyran är lokalt starkt påverkad av diken.

3.4 Naturvårdsarter

Högläpparnas naturreservat utgör en mycket lämplig miljö för arter knutna till barrnaturskogar.

Följande skyddsvärda eller på annat sätt naturvårdsintressanta arter har påträffats (hotkategori enligt Artdatabankens Rödlista 2020¹ inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar): Blansvart spiklav (NT), dropttaggsvamp, dvärgbägarlav (NT), gammelgranskål (NT), garnlav (NT), granticka (NT), grantickeporing (VU), gränsticka (NT), kötticka (NT), svartvit taggsvamp (NT), talltita (NT), ullticka (NT), vaddporing (NT), veckticka (NT), vedskivlav (NT), violettgrå tagellav (NT), vågbandad barkbock.

3.5 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Gran samebys vinter- och förvinterbetesland. Gran sameby är en fjällsameby. Reservatet berör ett kärnområde av riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken enligt Sametingets kartor².

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

4 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i tre skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt behov av åtgärder (se även

¹ SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*.

² Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

4.1 Skötselområde 1: Brandpräglad talldominerad barrskog (16,9 ha)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs i huvudsak av tallskog och talldominerad barrblandskog. Den norra delen av området är omväxlande grandominerad och talldominerad. I sydväst finns en talldominerad myrholme. Sydöstra delen kan växelvis vara grandominerad med naturvärden kopplat till gran. Tallarnas ålder i skötselområdet varierar från cirka 80–160 år. Det finns enstaka inslag av ännu äldre tallar och på den södra myrholmen finns bland annat en 300-årig tall med brandljud. Skötselområdet är tidigare påverkat av skogsbränder men det är troligen cirka 150 år sedan senaste brand. En kraftledning korsar delar av området. Det finns spridda stubbar efter plockhuggning.



Foto: Julia Pettersson

Datum

2024-12-17

Diarienummer

7341-2019

Området ligger i en skoglig vädetrakt och i Bergaområdets vädetrakt för naturvårdsbränningar.

Bevarandemål

- Skogen ska präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen brandpräglad skog ska vara minst 16,9 ha.

Skötselåtgärder

Bränning

Området bör naturvårdsbrännas där det är tekniskt möjligt. En bränning syftar till att upprätthålla eller återskapa en brandpräglad skogsstruktur med de strukturer och arter som är knutna till brand. En bränning kan medföra ökad öppenhet, skiktning och föryngring av främst tall och löv; ökad mängd död ved och strukturer som brandljud som kan medföra ökad livslängd på träden. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning och frekvens för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning. Granvärderna i den sydöstra delen närmast Pålböleån bör tas i beaktning vid naturvårdsbränning.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra kan olika brandefterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller genomföra markstörning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

4.2 Skötselområde 2: Grandominerad skog med i huvudsak fri utveckling (3,4 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av grandominerad barrnatturskog och gransumpskog. Det finns även mindre ytor med talldominerad barrblandskog. Skogarna är flerskiktade eller fullskiktade med tydlig åldersspridning i trädskiktet. De äldsta granarna och tallarna är cirka 150–160 år. Lövinslaget ökar närmare Pålböleån och i de sydligaste delarna av skötselområdet är det rikligt med lövträd, framför allt björk. Tillgången på död ved är god och i stora delar av området finns rikligt med död ved, både stående och liggande i olika stadier av nedbrytning. Den döda veden består i huvudsak av gran men det finns även rikligt med klenare, självgallrade lövträd närmare Pålböleån. I de norra delarna av skötselområdet finns även enstaka spår av brand på kolade stubbar. Det finns spår av äldre plockhuggning. I skötselområdets södra del finns diken mot Pålböleån.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019



Foto: Julia Pettersson

Bevarandemål

- Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen grandominerad skog ska vara minst 3,4 ha

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras. En bedömning av dikenas påverkan på naturvärdena bör göras innan eventuell dikesrestaurering. Eventuell återställning måste även utföras på ett sätt som inte påverkar natur- eller kulturvärden negativt i angränsande Pålböleån.

4.3 Skötselområde 3: Våtmarker (18,1 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av reservatets öppna våtmarker och områden med skogsbevuxen myr. Stormyrän är klassad i VMI som ett myrkomplex med vissa naturvärden (klass 3). Myren är lokalt starkt påverkad av diken. En kraftledning korsar delar av våtmarksområdet.



Foto: Julia Pettersson

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattning eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen våtmarker ska vara minst 18,1 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling:

Våtmarkerna ska i huvudsak lämnas för fri utveckling där de naturliga processerna tillåts fortgå ostört.

Främmande arter:

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Hydrologisk återställning:

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt bör en återställning av hydrologin genomföras.

Bränning:

Historiskt har brand många gånger berört våtmarkerna i naturlandskapet i varierande utsträckning. Ibland har myrarna brunnit, ibland har de fungerat som en naturlig brandgräns. Av det skälet kan myrarna, vid en naturvårdsbränning av skog inom skötselområde 1, tillåtas brinna.

5 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter.

Beskrivning

Naturreservatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva förhållandevis opåverkade naturskogar och att nyttja området för exempelvis fågelskådning, bär- eller svampplockning.

Tillgängligheten är relativt god då Robertsforsvägen (väg 647) går längs med reservatets nordvästra gräns.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Åtgärder för friluftsliv

- Minst en informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet.
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.
- Om besökare påverkar reservatets upplevelsevärden eller värdefulla naturmiljöer och arter negativt, t.ex. genom markslitage, kan åtgärder för att minska påverkan genomföras. Aktuella åtgärder kan vara exempelvis information samt kanalisering med markering av stigar och spänger.

6 Nyttjanderätter

- Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får uppföras och sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.

- Det finns en luftburen kraftledning som går igenom naturreservatet (bilaga 1). Kraftledningen med tillhörande kraftledningsgata får underhållas i enlighet med reservatets föreskrifter.
- Renskötsel får bedrivas i naturreservatet enligt gällande lagstiftning.

7 Samråd med sameby

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Högkläpparnas naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

8 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårds-verkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9 Sammanställning av skötselåtgärder

I naturreservatet är det högst prioritet för skötselåtgärder inriktade på hydrologisk återställning och naturvårdsbränning.

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Montering och underhåll av informationsskylt	Se bilaga 1	1
Naturvårdsbränning	Skötselområde 1	2
Hydrologisk återställning	Skötselområde 3	2
Hydrologisk återställning	Skötselområde 1–2	Vid behov
Åtgärder för att förhindra spridning och etablering av främmande arter	Se kap. 4	Vid behov
Åtgärder för att förhindra slitage och störningar på naturtyper och arter	Se kap. 5	Vid behov
Gränsmarkering	Se bilaga 1 i beslutet och kap. 8	2

Tabell med sammanställning av skötselåtgärder. Siffran anger prioritetsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser. 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

10 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

10.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturreservatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

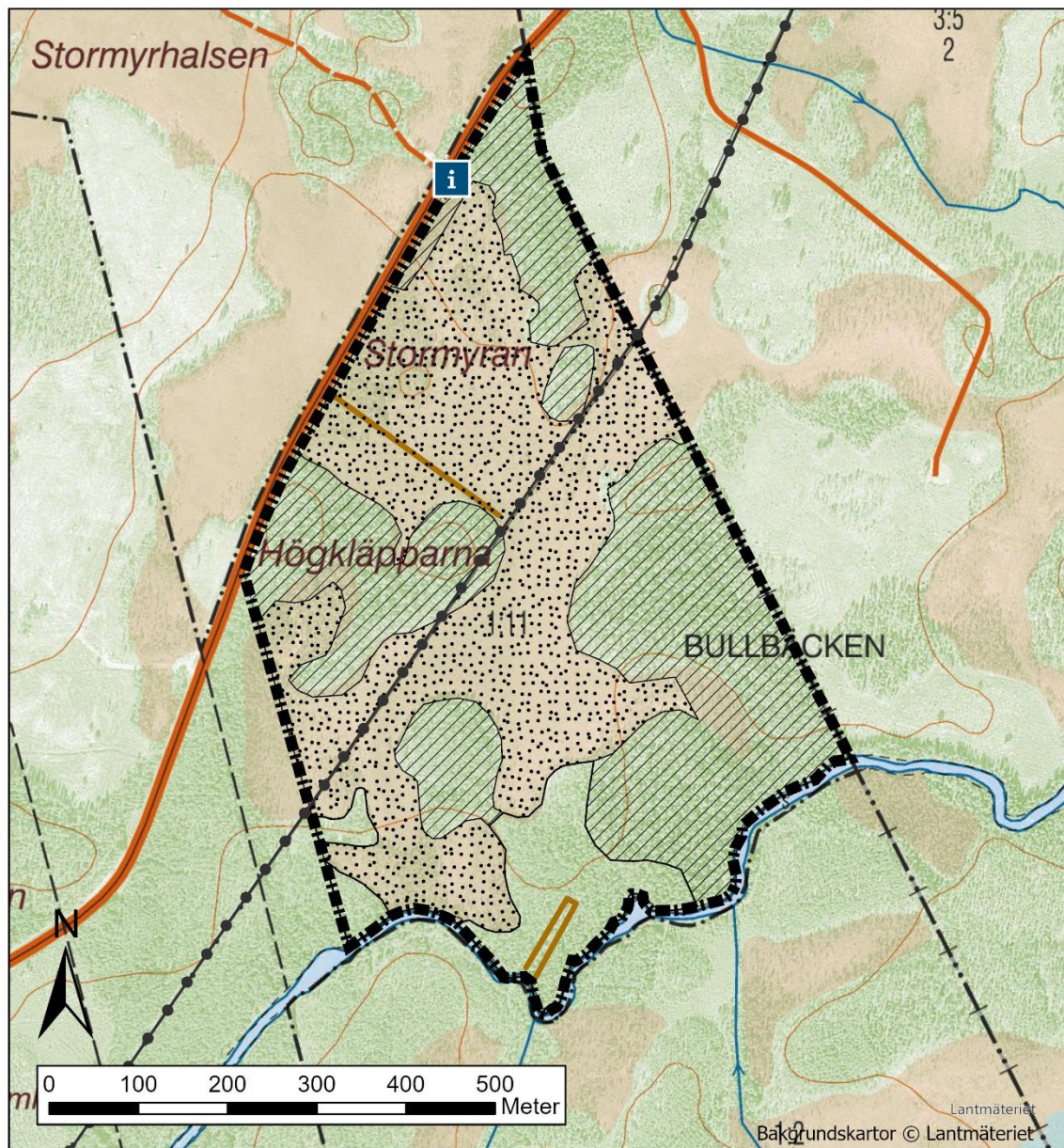
Bilagor

1. Karta över skötselområden och informationsskylt

Datum
2024-12-17

Diarienummer
7341-2019

Bilaga 1



Bilaga 1. Karta med skötselområden för naturreservatet Högkläpparna, Umeå kommun. Dnr 7341-2019.

-  Reservatsgräns
-  Informationsskylt
-  Diken
-  Kraftledning

Skötselområden

-  1. Brandpräglad talldominerad skog
-  2. Grandominerad skog med i huvudsak fri utveckling
-  3. Våtmarker



Länsstyrelsen
Västerbotten



Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 4 till beslut

1 (2)

Datum	Diarienummer
2024-12-17	511-7341-2019

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Datum
2024-12-17

Diarienummer
511-7341-2019

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge ditt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.